

АНАЛІЗУВАННЯ, АДМІНІСТРУВАННЯ ТА РЕІНЖИНІРИНГ ВЗАЄМОЗАЛЕЖНОСТІ ВИТРАТ НА ЛОГІСТИЧНО-ПОСТАЧАЛЬНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ

ANALYSIS, ADMINISTRATION AND REENGINEERING OF COSTS INTERRELATION FOR LOGISTICS AND SUPPLY ACTIVITIES OF ENTERPRISES

УДК 658:005.932.5

Телішевська О.Б.

к.е.н., асистент кафедри економіки підприємства та інвестицій
Національний університет
«Львівська політехніка»

Жежуха В.Й.

к.е.н., доцент,
доцент кафедри зовнішньоекономічної та митної діяльності
Національний університет
«Львівська політехніка»

Овчарук В.В.

к.е.н., доцент кафедри
зовнішньоекономічної та митної діяльності
Національний університет
«Львівська політехніка»

У статті вдосконалено метод аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств. Метод вирізняється з-поміж наявних можливістю кількісного оцінювання причинно-наслідкових зв'язків між різними такими витратами, а також дає змогу адмініструвати, планувати та прогнозувати їхню структуру і формувати вимоги до частки витрат на логістично-постачальницьку діяльність у структурі собівартості продукції. Крім того, метод забезпечує можливість реінжинірингу процесів управління логістично-постачальницькою діяльністю компанії.

Ключові слова: адміністрування, витрати, витрати на логістично-постачальницьку діяльність, підприємство, реінжиніринг.

В статье усовершенствован метод анализа и администрирования уровня взаимозависимости затрат на логистико-снабженческую деятельность предприятий. Метод отличается от существующих возможностью количественной оценки причинно-следственных связей между различными такими расходами, а также позволяет

администрировать, планировать и прогнозировать их структуру и формировать требования к доле расходов на логистико-снабженческую деятельность в структуре себестоимости продукции. Кроме того, метод обеспечивает возможность реинжиниринга процессов управления логистико-снабженческой деятельностью компаний.
Ключевые слова: администрирование, расходы, расходы на логистико-снабженческую деятельность, предприятие, реинжиниринг.

The article improved a method of analysis and administration of enterprises logistics and supply activities costs interrelation level. This method differs from the existing ones in the ability to quantify the cause-and-effect relations among various of such costs, and enables administration, planning and forecasting of their structure, as well as formulating requirements for the share of costs of logistics and supply activities in the production cost structure. Moreover, the method enables reengineering of enterprises logistics and supply activities management processes.

Key words: administration, costs, logistics and supply activities costs, enterprise, reengineering.

Постановка проблеми. Витрати логістичної діяльності та шляхи їхнього зниження в останні роки є актуальними проблемами теоретико-практичного характеру. Це пов'язано також і з тим, що вони впливають на базу оподаткування, визначають фінансові результати діяльності підприємства, є джерелом розширеного виробництва тощо. Попри те, як свідчить огляд й узагальнення літературних джерел, проблеми в аналізуванні витрат на логістично-постачальницьку діяльність суб'єктів господарювання все ж наявні. Однією з першочергових є проблема низького рівня методичного забезпечення у зазначеній сфері. Зокрема, нерідко аналіз таких витрат здійснюється лише на основі бухгалтерської звітності, яка висвітлює логістично-постачальницькі витрати частково. В офіційній звітності підприємств обсяг зазначених витрат не включає, наприклад, т. зв. альтернативних витрат чи граничних витрат. Сучасний інструментарій аналізування, адміністрування й реінжинірингу витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств здебільшого не дає змоги гнучко діагностувати консолідовані та окремі такі витрати.

Ефективність управління витратами на логістично-постачальницьку діяльність підприємств визначається передусім наявністю повної, струк-

турованої та достовірної інформаційної бази про кожен елемент системи постачання й усі процеси, які ці елементи поєднують у єдине ціле. Очевидно, що така ефективність визначається багатьма змінними, які охоплюють різні сфери, зокрема: джерела отримання сировини, матеріалів і напівфабрикатів, планування матеріального забезпечення виробництва, технології залучення матеріальних ресурсів, контролювання якості вхідних матеріалів, складування сировини, її переміщення у межах виробничого процесу тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загалом проблеми аналізування, адміністрування й реінжинірингу витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств не є новими. Так, у вітчизняній та іноземній літературі наведено низку підходів до вирішення таких завдань, що, зокрема, відображено у працях В. Алькеми, А. Андрушко, Н. Антоненка, І. Бажина, М. Белянцева, М. Васелевського, А. Гаррісона, А. Гаджинського, О. Гірної, Л. Грамсика, М. Денисенка, Т. Дудара, А. Кальченко, З. Каїри, І. Канахіна, В. Качуровського, Є Крикавського, О. Кузьміна, В. Кислого, К. Ковтуна, Т. Колодзієвої, І. Кретона, М. Крістофера, О. Куницької, Д. Курбанова, О. Лактіонової, Р. Ларіної, О. Лотиша, Т. Москвітіної, Б. Мізюка, Л. Міро-

тіна, А. Нафігіної, Г. Нечаєва, М. Одрехівського, О. Орлова, В. Ридзковського, Н. Струк, Л. Фролової, Н. Чухрай, Л. Шевців, Л. Якимишин та багатьох інших. Наприклад, витрати на логістично-постачальницьку діяльність можуть діагностуватися з позиції централізованості чи децентралізованості формування залежно від методу постачання, який застосовує компанія, чи аналізуватися на різних етапах логістичного процесу. Попри це низка актуальних завдань з указаної тематики й досі не розв'язана. Так, потребує вдосконалення метод аналізування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність суб'єктів господарювання, оскільки, як свідчать виконані авторами дослідження, певні закономірності у взаємозалежності таких витрат наявні.

Постановка завдання. Метою статті є вдосконалення методу аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність суб'єктів господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Сьогодні теорією і практикою запропоновано чимало практичних інструментів оптимізування витрат на логістично-постачальницьку діяльність, наприклад використання калькуляції, розрахунок оптимального розміру замовлення, вибір відповідного виду транспортних засобів, оптимізування маршруту перевезення тощо. Все це має на меті не лише отримання економії як такої, а й формування корпоративної свідомості серед працівників щодо важливості таких видів витрат у структурі загальних витрат підприємства. Проблема ускладнюється ще й тому, що витрати на логістично-постачальницьку діяльність зосереджуються здебільшого в управлінні більше ніж одного підрозділу, оскільки різні логістично-постачальницькі операції виконують посадові особи чи підрозділи на різних рівнях організаційної структури управління, а також іншого лінійного чи функціонального підпорядкування.

Серед усієї сукупності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств на особливу увагу заслуговують транспортні витрати, оскільки найчастіше саме вони займають найбільшу частку у структурі логістичних витрат загалом. Водночас не слід ігнорувати й інших видів логістично-постачальницьких витрат, які виникають у виробничо-господарській діяльності підприємств. Наприклад, для виробничих компаній значну частку у структурі собівартості займають складські витрати. Загалом рівень деталізації витрат на логістично-постачальницьку діяльність суб'єктів господарювання залежить передусім від сфери їхньої діяльності та від величини підприємства.

Враховуючи наведене у роботі [1, с. 94], доцільно вказати, що ефективність управління

витратами на логістично-постачальницьку діяльність підприємств та їхнє адміністрування й реінжиніринг забезпечуються шляхом єдності інформаційного, фінансового, кадрового, організаційного, економічного та інших складників. Автор наголошує, що при цьому важливо сформулювати єдину технологію матеріального, інформаційного та грошового потоків, що принципово відрізняють логістично-постачальницьку діяльність від класичного матеріально-технічного забезпечення.

Здійснюючи аналізування й адміністрування витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств, доцільно зауважити, що такі витрати багато в чому є взаємозалежними, тому зменшення одних може призвести до зменшення чи збільшення інших. Наприклад, якщо суб'єкт господарювання поставив за мету мінімізувати вартість процесів закупівель (придбання, митне очищення, страхування, пакування тощо), очевидно, це призведе до збільшення витрат на зберігання (складування, утримання складських приміщень, підтримку належного рівня якості продукції на складі тощо). Інших таких прикладів може бути чимало, що відображено на рис. 1.

Разом із тим із практичного погляду важливим є не просто констатація припущень про взаємозалежність витрат на логістично-постачальницьку діяльність, а й кількісне оцінювання цього. Це дасть змогу керівникам і власникам підприємств під час ухвалення окремих управлінських рішень щодо логістично-постачальницьких процесів володіти більш ретельнішою інформацією не лише про обсяг додаткових витрат чи потенційної економії, а й про вплив ухвалених рішень на інші пов'язані статті витрат на логістично-постачальницьку діяльність. Тим самим інформаційний простір стане більш визначеним і повним, а майбутня ситуація – прогнозованою.

Слід зауважити, що окремі дослідження у напрямі оцінювання взаємозалежності певних видів витрат, у т. ч. логістичного характеру, вже проводилися. Так, відомою з літературних джерел є доведена залежність величини витрат на формування запасів із рівнем обслуговування клієнтів, що, зокрема, наведено у роботі А. Лесяк [2, с. 94]. Автор зауважує, що між цими величинами існує пряма залежність. Таким чином, збільшення витрат на формування запасів за інших рівних умов дає змогу суб'єктам підприємницької діяльності швидко реагувати на додатковий попит на їхню продукцію.

В аналізованому аспекті важливим є вибір відповідного інструментарію кількісного аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств. На думку І. Абдукарімова [3, с. 11], для вирішення подібних завдань економічного характеру можна застосовувати, наприклад, стохастичні чи

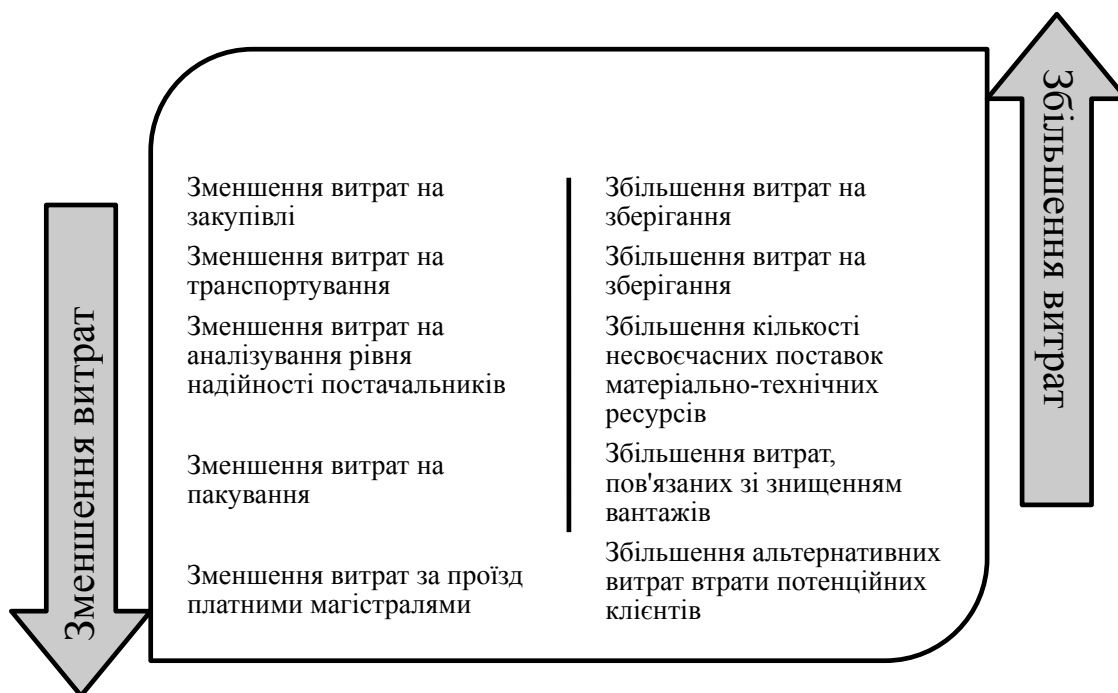

Рис. 1. Приклади взаємозалежності окремих видів витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств

Джерело: сформовано авторами

детерміновані методи. Про можливість розрахунку таксономічного показника під час діагностування рівня впливу часткових чинників на результуючий показник зазначають у своїй праці Н.В. Сабліна та В.А. Теличко [4, с. 78]. Значний перелік методів кількісного аналізу під час вирішення різноманітних завдань економічного характеру наводить та характеризує І.Б. Олексів [5, с. 159], а саме: пізнавальні карти, класичні кореляційно-регресійні моделі, регресійні моделі з дитту-змінними, метод аналізування ієрархій, метод «мозкового штурму» тощо. Методи канонічних кореляцій, дискримінантного, кластерного та дисперсійного аналізу виокремлено Л.С. Гур'яною та В.В. Непомнящим [6, с. 378].

На підставі вивчення теорії і практики, а також з урахуванням власних досліджень для вирішення окресленого завдання аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств рекомендується використання лінійної регресії. Такий підхід, як відомо, є науково та практично обґрунтованим для ідентифікування впливу певних параметрів на результуючий показник. Метод регресійного аналізу також дає змогу отримати результати, які сприятимуть прогнозуванню показників логістично-постачальницької діяльності. Загалом указаний підхід сприяє здійсненню дієвого контролю щодо впливу основних параметрів на ефективність постачання сировини, матеріалів та комплектувальних, а також виявленню пріори-

тетних. Застосування в економічних дослідженнях методу регресійного аналізу сприяє можливості встановлення причинно-наслідкових зв'язків, що й потрібно під час аналізування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств. Сильним боком використання цього інструменту є й те, що він дає змогу інтегрувати різноманітні залежні та незалежні змінні, які нерідко можуть мати різний вимір і спрямованість. Загалом можна погодитися з думкою Д.В. Дмитрова [7, с. 144], що завдяки кореляційно-регресійному аналізу керівники і власники мають змогу «...управляти різними ситуаціями на основі обґрунтованих економічних рішень, а не інтуїтивних».

Узагальнена послідовність застосування методу кореляційно-регресійного аналізу для вирішення окресленого завдання аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств представлена на рис. 2.

Вирішення окресленого завдання аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств не призводить до виникнення проблеми ідентифікування результуючого показника, або, іншими словами, залежної змінної. Очевидно, що таким результуючим показником будуть конкретні витрати на логістично-постачальницьку діяльність підприємств, які, як очікуються, зміняться у бік збільшення або зменшення внаслідок збільшення або зменшення інших витрат на таку діяльність.

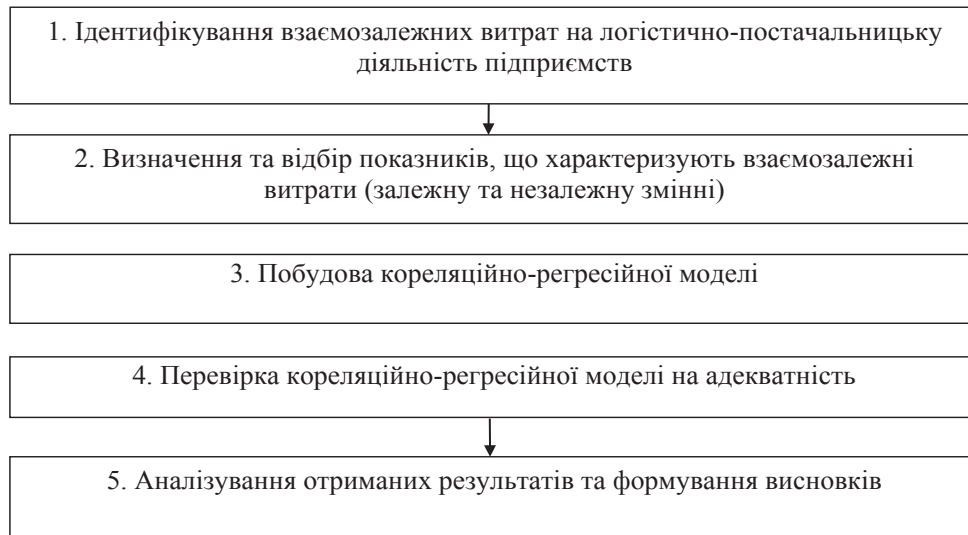

Рис. 2. Узагальнена послідовність аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств

Джерело: наведено авторами за [3–5; 7]

Разом із тим, гіпотеза про можливу взаємозалежність витрат на логістично-постачальницьку діяльність у кожному окремому випадку повинна формуватися окремо.

Для аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств найбільшим доцільним є використання класичної однофакторної регресійної моделі (рівняння парної регресії), яка, як відомо, описується рівнянням регресії [5, с. 160–161; 8, с. 173]:

$$y = b_0 + b_1x,$$

де y – залежна, або результуюча, змінна;

x – незалежна змінна;

b_0, b_1 – параметри моделі.

Прикладне застосування вдосконаленого методу аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств виконано на прикладі ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)». Причому за кожною із взаємозалежностей було враховано 24 спостереження ретроспективного характеру, які базувалися на ухваленні управлінських рішень щодо зміни окремих витрат на логістично-постачальницьку діяльність і наслідках впливу цього на інші взаємопов'язані такі витрати. Для розв'язання цього завдання використано модуль «Аналіз даних» програми Microsoft Excel. Як наслідок, одержане рівняння регресії для аналізування взаємозалежності зменшення витрат на закупівлі та збільшення витрат на зберігання ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)» набуло вигляду:

$$y = 448,004 - 0,704x,$$

де y – обсяг витрат на закупівлі, тис. грн.;

x – обсяг витрат на зберігання, тис. грн.

Отримане значення коефіцієнта детермінації $R^2 = 0,972$ (табл. 1) свідчить про наявність належного щільного зв'язку між аналізованою величиною витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств та, відповідно, ілюструє їхню взаємозалежність, що доведено на прикладі ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)» (щодо витрат на закупівлі та витрат на зберігання).

Таблиця 1

Регресійна статистика взаємозалежності витрат на закупівлі та витрат на зберігання ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)»

Показники	Значення
R^2	0,972
Нормований R^2	0,971
Стандартна похибка	5,54
Спостереження	24

Коефіцієнт $R^2 = 0,972$ вказує на те, що величина витрат на закупівлі ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)» залежить від величини витрат на зберігання на 97,2%. Розрахований F-критерій Фішера для зазначеної моделі $F = 770,13$ свідчить про її адекватність за $\alpha = 0,05$.

Аналогічні розрахунки здійснено для ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)» й щодо підтвердження гіпотези взаємозалежності між витратами на транспортування та витратами на зберігання. Одержане рівняння регресії у цьому разі набуло вигляду:

$$y = 403,81 - 0,655x,$$

де y – обсяг витрат на транспортування, тис. грн.;

x – обсяг витрат на зберігання, тис. грн.

Отримане значення коефіцієнта детермінації $R^2 = 0,870$ (табл. 2) свідчить про наявність належного щільного зв'язку між аналізованою величиною витрат на транспортування та витратами на зберігання у діяльності товариства. Розрахований F-критерій Фішера для зазначеної моделі $F = 147,52$ свідчить про її адекватність за $\alpha = 0,05$.

Таблиця 2

Регресійна статистика взаємозалежності витрат на транспортування та витрат на зберігання ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)»

Показники	Значення
R^2	0,870
Нормований R^2	0,864
Стандартна похибка	11,78
Спостереження	24

Результати виконаних досліджень дали змогу встановити у діяльності ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)» і взаємозалежність між зміною витрат на пакування та зміною витрат, пов'язаних зі знищенням та пошкодженням вантажів. Одержане рівняння регресії у цьому разі набуло вигляду:

$$y = 109,33 - 0,615x,$$

де y – обсяг витрат на пакування, тис. грн.;

x – обсяг витрат, пов'язаних зі знищенням та пошкодженням вантажів, тис. грн.

Отримане значення коефіцієнта детермінації $R^2 = 0,860$ (табл. 3) свідчить про існування належного щільного зв'язку між аналізованою величиною витрат на пакування та величиною витрат, пов'язаних зі знищенням та пошкодженням вантажів, у діяльності ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)». Розрахований F-критерій Фішера для зазначеної моделі $F = 43,07$ свідчить про її адекватність за $\alpha = 0,05$.

Таблиця 3

Регресійна статистика взаємозалежності витрат на пакування та витрат, пов'язаних зі знищенням та пошкодженням вантажів ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)»

Показники	Значення
R^2	0,860
Нормований R^2	0,842
Стандартна похибка	9,67
Спостереження	24

Одержані зведені результати для ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)» представлено в табл. 4.

Таким чином, вищенаведене свідчить не лише про взаємозалежність окремих витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств, а й про можливість практичного застосування вдосконаленого методу аналізування й адміністрування рівня такої взаємозалежності, що сприятиме розширенню інформаційного масиву ухвалення раціональних управлінських рішень у зазначеній сфері, що підтверджено на прикладі аналізованого ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)».

Висновки з проведеного дослідження. Вдосконалено метод аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств, що дає змогу керівникам та аналітикам виявляти причинно-наслідкові зв'язки між різними такими витратами, а також прогнозувати зміну їхньої структури внаслідок ухвалення відповідних управлінських рішень.

Розроблені кореляційні залежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)» сприяють кількісному оцінюванню причинно-наслідкових зв'язків між різними такими витратами, а також дають змогу планувати і прогнозувати їхню структуру та формувати вимоги до частки витрат на логістично-постачальницьку діяльність у структурі собівартості продукції підприємств.

Таблиця 4

Результати оцінювання взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність ТзОВ «Діскавері-бурове обладнання (Україна)»

Види взаємозалежності витрат	Одержані рівняння регресії	Значення коефіцієнтів детермінації	Значення F-критеріїв Фішера
Зміна витрат на пакування, а також пов'язаних зі знищенням і пошкодженням вантажів	$y = 109,33 - 0,615x$, де y – обсяг витрат на пакування, тис. грн.; x – обсяг витрат, пов'язаних із знищенням та пошкодженням вантажів, тис. грн.	0,860	43,07
Зміна витрат на закупівлі та зберігання	$y = 448,004 - 0,704x$, де y – обсяг витрат на закупівлі, тис. грн.; x – обсяг витрат на зберігання, тис. грн.	0,972	770,13
Зміна витрат на транспортування та зберігання	$y = 403,81 - 0,655x$ де y – обсяг витрат на транспортування, тис. грн.; x – обсяг витрат на зберігання, тис. грн.	0,870	147,52

Перспективи подальших розвідок за проблемою повинні полягати у виявленні винятків та умов застосування методу аналізування й адміністрування рівня взаємозалежності витрат на логістично-постачальницьку діяльність підприємств.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Лапицкая Л.М. Закупочная логистика в сфере снабжения промышленного предприятия. Вестник Гомельского государственного технического университета им. П.О. Сухого. 2000. № 1(1). С. 92–95.
2. Lesiak A. Racjonalizacja kosztów logistycznych w przedsiębiorstwie posługującym się systemem zarządzania klasy MRP II. Zeszyty naukowe Politechniki Łódzkiej. 2014. № 1193. S. 93–106.
3. Абдукаримов И.Т. Характеристика факторов и методы их оценки влияния на результативные показатели хозяйственной деятельности предприятий.

Социально-экономические явления и процессы. 2013. № 12(058). С. 9–14.

4. Саблина Н.В., Теличко В.А. Использование метода таксономии для анализа внутреннего ресурса предприятия. Бизнес Информ. 2009. № 3. С. 78–82.
5. Олексів І.Б. Групи економічного впливу та методи узгодження їх інтересів в системі управління підприємством: дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами». Львів, 2014. – 431 с.
6. Гурьянова Л.С., Непомнящий В.В. Методы выбора диагностических показателей финансовой безопасности. Бизнес Информ. 2013. № 4. С. 377–381.
7. Дмитров Д.В. Определение факторов формирования конкурентных преимуществ учреждений уголовно-исполнительной системы с использованием методов корреляционно-регрессионного анализа. Транспортное дело России. 2010. № 6. С. 143–146.
8. Лук'яненко І.Г., Краснікова Л.І. Економетрика: підручник. К.: Знання, КОО, 1998. 494 с.

РОЛЬ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВИХ ФОРМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ У СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОЦЕСАХ НА СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЯХ

ROLE OF ORGANIZATIONAL AND LEGAL FORMS OF AGRICULTURAL ENTERPRISES IN SOCIAL AND ECONOMIC PROCESSES ON RURAL AREAS

У статті досліджено вплив організаційно-правових форм сільськогосподарських підприємств на розвиток сільських територій. Викладено основні напрями, які стоять перед сільськогосподарськими підприємствами, спрямовані на поліпшення соціально-економічних процесів на селі. Доведено, що організаційно-правові форми сільськогосподарських підприємств відіграють важливу роль у соціально-економічних процесах на сільських територіях. Запропоновано для поліпшення функціонування об'єктів соціальної інфраструктури сільських територій створювати в населених пунктах сільськогосподарські обслуговуючі кооперативи. Вказано основні напрями інвестування в сільськогосподарські підприємства.

Ключові слова: сільська територія, соціально-економічні процеси, організаційно-правові форми, сільськогосподарські підприємства, диверсифікація.

В статье исследовано влияние организационно-правовых форм сельскохозяйственных предприятий на развитие сельских территорий. Изложены основные направления, которые стоят перед сельскохозяйственными предприятиями, направленные на улучшение социально-экономических процессов на селе. Доказано, что организационно-правовые формы сельскохозяй-

ственные предприятия играют важную роль в социально-экономических процессах на сельских территориях. Предложено для улучшения функционирования объектов социальной инфраструктуры сельских территорий создавать в населенных пунктах сельскохозяйственные обслуживающие кооперативы. Указаны основные направления инвестирования в сельскохозяйственные предприятия.

Ключевые слова: сельская территория, социально-экономические процессы, организационно-правовые формы, сельскохозяйственные предприятия, диверсификация.

The article investigates the influence of organizational and legal forms of agricultural enterprises on the development of rural areas. The main directions of organization and legal forms of agricultural enterprises, aimed at improving social and economic processes in the countryside, has been described. It has been proved that agricultural enterprises play an important role in social and economic processes in rural areas. It is advisable to create agricultural servicing cooperatives in settlements in order to improve the functioning of social infrastructure of rural areas. The main directions of investments into agricultural enterprises has been indicated.

Key words: rural territory, socio and economic processes, organizational and legal forms, agricultural enterprises, diversification.

УДК 658.114

Шеленко Д.І.

к.е.н., доцент кафедри обліку і аудиту Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника